

FÖRTECKNING ÖVER SEXTIOFEM KOPPARPLÅTAR OCH ETT FOTOGRAFI AV STIG ÅSBERG (1909–1968)

De beskrivna plåtarna korresponderar mot åttio grafiska blad i Moderna Museets samling. Numrering och uppgifter om upplagornas storlek följer Göran Martling (1959–) (*Stig Åsberg/En svensk grafiker*, Atlantis, 2003) som i sin tur bygger på Gunnar Jungmarker (1902–1983). Alla blad vars registreringsnummer börjar med NMG ingår i Nationalmuseums gravyrsamling fram till 1998. Samma år förs de över till Moderna Museet samling (tillsammans med grafik utförd av konstnärer födda från och med 1880). MOM betecknar de blad som har införlivats efter överföringen. Måttuppgifter bygger på Matts Leiderstam (1956–), Martling och museerna.

1: *Sterilt landskap I*, 1935

Kopparplåt med tornålsgravyr, 13,5×8,7 cm. Korresponderar mot blad NMG 6/1941, tornålsgravyr på papper, 13,2×8,7 cm. Inköpt med medel från ”anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten” 1941 (”Jämligt Kungl. Brev 20 dec. 1940”). Upplaga ca 7 ex. Utställd 1944 på Färg och Form som ”Berglandskap”. I Erik Askunds (1908–1980) bok (*Stig Åsberg, Folket i Bilds Konstklubb*, 1953) har den titeln ”Komposition I”. Redaktör Torsten Tegnér (1888–1977) donerar en teckning till Nationalmuseum 1935. Intendent för museets ”avdelning för handteckningar och gravyrer” är Ragnar Hoppe (1885–1967) och amanuens är Jungmarker som blir Åsbergs nära vän. Samma år gifter sig Åsberg med Lisa (Hybinette) (1913–). Under sommaren hyr de ett rum i Brovaktarstugan, Hölö och umgås med författarna Erik Askund, Gunnar Ekelöf (1907–1968), Josef Kjellgren (1907–1948), Harry (1904–1978) och Moa Martinson (1890–1964) samt Gustav Sandgren (1904–1983). Enligt Askund (”Livsdyrkarna”, 1963) läser man högt ur *Walden* av Henry David Thoreau (1817–1862) för varandra. Den 21 oktober föds dottern Mimme i Stockholm.

2: *Sterilt landskap II*, 1936

Plåtens nuvarande position okänd. Tornålsgravyr, bladet 14,8×20,1 cm. Upplaga ca 7 ex. Våren 1936 flyttar Åsberg, Lisa och Mimme till Brostugan, Hölö.

3: *Ekar I*, 1936

Plåtens nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 7/1941, tornålsgravyr på papper, 17,4×14,8 cm. Inköpt med medel från ”anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten” 1941 (”Jämligt Kungl. Brev 20 dec. 1940”). Upplaga okänd. Motivet ofullbordat. Beskriven som ”Landskap med kala och grönskande lövträd”, sannolikt ett provtryck. 1936 kommer genombrottet för Åsberg som bokillustratör med Gustav Sandgrens *Skymningssagor*.

4: *Ekar II*, 1936

Kopparplåt med tornålsgravyr, skyddsomslag i form av ett provtryck, 23 × 17,5 cm. På baksidan av skyddsomslaget i blyerts "Ekarna". Korresponderar mot blad NMG 25/1953, tornålsgravyr på papper, 22,8 × 17 cm. Inköpt från "Professorskan Lisa Lönnroth, Floragatan 15 Uppsala" 1953. Upplaga okänd. Åsberg fotograferar landskap för sitt arbete och på ett av hans fotografier kan man känna igen de träd som är förebilden för *Ekarna II*.

5: *Landskap med ruiner*, 1937

Förstålad kopparplåt med tornålsgravyr, 15,1 × 9 cm. Korresponderar mot blad NMG 8/1941, tornålsgravyr på papper, 14,9 × 9 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). MOM/2007/211, 14,8 × 8,8 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly (1953-) 2007. Upplaga 30 samt ett okänt antal onummerade tryck. "Kompositionen utgör en spegelvänd variation på den teckning som illustrerar berättelsen "Sanningssökaren" i Gustav Sandgrens *Skymningssagor* 1936." (Martling). I Askunds bok har motivet titeln "Romantiskt landskap".

X: Fotografi, 1936.

Sannolikt taget i Hölötrakten av Åsberg. På stranden står Lisa med dottern Mimme på armen. Negativet är ett av ca fyrtio bevarade, tagna av Åsberg mellan 1933–1944. De lämnas kvar i ett skåp tillsammans med ett stort antal teckningar och grafiska tryck efter att Åsberg flyttar 1945. Den 18 augusti 2010 besöker Mimmes son, Matts, Lisa 97 år på hennes äldreboende i Göteborg för att visa fotografiet. Lisa kommer varken ihåg platsen eller omständigheterna men hon känner igen bilden.

6: *Skogsbyn*, 1937

Plåtens nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 948/1937, etsning på papper, 16,7 × 22,7 cm. Donerad av Föreningen för Grafisk Konst (FfGK) 1937. NMG 9/1941, 14,8 × 21,2 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). Det är ett unikt tryck. Upplaga 5 état samt 260 ex för FfGK till deras årsportfölj 1937. Senare bearbetar Åsberg plåten med tornnål och den beskärs något. Den sista varianten får en text i trycket: "Stig Åsberg F.F.G.K. 1937". Kompositionen en spegelvänd variant efter illustrationen till Gustav Sandgrens "En molnsaga", från *Skymningssagor* (Martling). Kung Gustav VI Adolf (1882–1973) köper bladet, Husgerådskammaren "Skogslandskap", G:267. Jungmarker är vid den här tiden FfGKs sekreterare. I Mimmes ägo finns ett fotografi som visar landskapet som är förebilden till verket.

7: *Kvällsbild*, 1937

Ofullbordad plåt vars nuvarande position är okänd. Korresponderar mot blad NMG 10/1941, etsning på papper, förhöjd med blyerts, 17,6 × 12,4 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). Upplaga okänd. Korresponderar mot NMH 356/1937, "penna och svart på papper", "Skogglänta med små gestalter.", illustration till Sandgrens *Skymningssagor* som inköps "jämlikt Kungl. Brev" 1937. Åsberg och Lisa brukade ibland cykla med Sandgren sena sommarnätter för att uppleva landskapet tillsammans. Lisa berättar om detta i *Stig Åsberg grafiker och tecknare i Hölö 1935-1945*. Södertälje konsthall, 1981. En av Mimmes tidigaste minne är att hon vaknar en natt och ingen är hemma.

8: *Försommar*, 1937

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 17 × 27,1 cm. På baksidan på skyddsomslaget "Försommar", "3" överstrykt i blyerts och något ytterligare som är skrivet är oläsligt. Korresponderar mot blad NMG 15/1941, etsning på papper, 16,8 × 26,8 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). MOM/2007/212, 17,3 × 26,6 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Signerad upplaga 30 samt ett okänt antal osignerade. "Motiv från Hölö, med utsikt mot Tullgarns park." (Martling).

9: *Insjö I*, 1937

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 11,6 × 20,7 cm. På baksidan av skyddsomslaget står det skrivet med blyerts "Insjö I", "6" och med röd penna "7 el". Korresponderar mot blad NMG 11/1941, etsning på papper, 11,3 × 20,3 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). MOM/2007/210, 11,5 × 20,1 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd. Motivet hämtat från Kyrksjön i Hölö och Åsberg har arbetat efter fotografier som numera finns i Mimmes ägo.

10: *Insjö II*, 1937

Förstälad etsad kopparplåt med inslag av torrnål, skyddsomslag i form av ett provtryck, 14,1 × 20,1 cm. På baksida på skyddsomslaget i blyerts "Insjön 132". Korresponderar mot blad NMG 34/1938, etsning på papper, 13 × 18,7 cm, "(variation på motiv från Kyrksjön, Hölö)". Inköpt från utställningen "Föreningen för Grafisk Konst 1887-1937", 9 november - 15 december 1937, på Nationalmuseum. Noterat den 14 januari 1938 (Nationalmuseumns nämndeprotokoll). MOM/2007/213, 13,8 × 19,5 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd. I Askulunds bok har motivet titeln "Insjön". Husgerådskammaren vid det Kungliga Slottet registrerar sitt ex som "Idylliskt motiv vid sjö", G:262.

11: *Lada med tre halmstackar*, 1937

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 8,8 × 12,6 cm. På skyddsomslaget i blyerts "Lada med halm stackar", under två oläsliga ord sedan överstruket "2" och "3". Korresponderar mot blad NMG 14/1941, etsning på papper, 8,8 × 12,4 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). MOM/2007/209, 8,8 × 12,5 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Numrerad upplaga 30 samt ett okänt antal onummerade tryck.

12: *Näs*, 1937

Etsad kopparplåt med schellack på trycksidan, skyddsomslag i form av ett provtryck, 8,8 × 12,3 cm. På skyddsomslaget skrivet i blyerts "4", "1 ex", "omslaget", "Näs", "ej så mörkt", "draggas ej" samt några oläsliga ord. Korresponderar mot blad NMG 13/1941, etsning på papper, 8,7 × 12,3 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). Registrerat med titeln "Näset" "motiv från stranden av Saltsjön, Hölö". MOM/2007/198, 8,6 × 12,2 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Numrerad upplaga 30 samt ett okänt antal onummerade tryck. Åsberg skriver i *Folket i Bild* nr. 22 1949: "Fredmans epistel nr 80 innerhåller en rad: "och svalan flög långt in i saln", en rad som jag än i dag anser vara något som på det kortaste och finaste sätt ger hela den svenska sommaren. Den skulle småningom hjälpa mig att utlösa bilden av landskapet 'Näs', en av de etsningar jag tagit med här." Under sommaren 2010 återvänder Matts flera gånger till en del av Tullgarns naturreservat, runt torpet Näset och Näsudden, för att försöka hitta den ursprungliga platsen för *Näs*.

13: *Lada med träd*, 1937

Etsad kopparplåt med schellackfläckar på trycksidan, skyddsomslag i form av ett provtryck, 12,6 × 17,8 cm. På omslaget skrivet i blyerts "lada med träd" och "3". Korresponderar mot blad NMG 35/1938, etsning på papper, 12,5 × 17,5 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1937. NMG 12/1941, 12,5 × 17,4 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). Numrerad upplaga 30 samt ett okänt antal onummerade tryck. Noterat som "Motiv från Skyttorp, Hölö".

14: *Sörmländskt landskap*, 1937

Plåtens nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 66/1939, etsning, 12,3 × 17,4 cm. Donerad FfGK 1939. Upplaga 1 état signerat, 2 état osignerat samt 260 ex för FfGK. "Det är ett ängs- och skogslandskap strax ovanför Mörköbron alldeles intill den gamla grusvägen mot Tullgarn som avbildas." Samma motiv som i *Försommar* från samma år men ur en annan vinkel. (Martling). Motivet pryder omslaget på Ask-lunds bok om Åsberg. I mitten av 1970-talet stjal Matts boken på Lidköpings Statsbibliotek.

15: *Köket*, 1938

Etsad kopparplåt med inslag av tornnål finns på okänd plats. NMG 26/1953, etsning och tornnålsgravyr på papper, 24,9×17,4 cm. Inköpt från "Professorskan Lisa Lönnroth" 1953 för 200 kr (Nationalmuseums nämndeprotokoll). Upplaga 3–5 ex. Föreställer köket i Brostugan, Hölö. Enligt Mimme är det hennes "babylakan" som hänger på tork ovanför spisen. Hon minns att Åsberg lider av sömnlöshet och att han sover i ett separat rum.

16: *Damen med pälsmössa*, 1939

Plåtens nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 399/1939, etsning på papper, 23,9×18,9 cm. Inköpt med medel från anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten, 1939 ("Jämligt Kungl. Brev 1 dec. 1939"). Upplaga 1 état signerat och 2 osignerade, 290 ex för FfGKs till "årsportföljen" 1940. Beskrivs som "porträtt av fru Lisa Åsberg". Bladets förebild NMH39/1953, "Porträtt av fru Lisa Åsberg", blyerts på papper. Inköpt från Lisa Lönnroth, 1953. När etsningen visas på Åsbergs utställning på Lorensbergs Konstsalong i Göteborg 1963 började det spridas ett rykte som når Lisas öra – "att professorskan Lisa Lönnroth har suttit modell för sin före detta man och detta långt efter skilsmässan." Matts köper ett blad i en antikhandel på Västerlånggatan i Stockholm den 31 mars 1980 och han lyckas pruta ner priset genom att säga att det föreställer hans mormor.

17: *Lisa i gungstolen*, 1939

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 15,8×12,7 cm. På skyddsomslaget skrivet i blyerts "Lisa i gungstol" och "3". NMG 18/1941, etsning på papper, 15,7×12,4 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämligt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). MOM/2007/222, 15,7×12,5 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd. Noterat "porträtt av konstnärrens hustru".

18: *Plockad höna*, 1939

Förstälad etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 16,8×19,6 cm. På skyddsomslaget skrivet i blyerts "Höna", "2" och i rött bläck "7 ex". Korresponderar mot blad NMG 17/1941, etsning på papper 16,7×19,3 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämligt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). MOM/2007/215, 16,5×18,9 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd.

19: *Apelgren med insekter*, 1939

Förstälad etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 13,9×20,4 cm. På baksidan av skyddspappret står i blyerts "Apelgren med larver", överstryket "1 ex", 3 och icke överstryket "10 ex". Korresponderar mot blad NMG 16/1941, etsning på pap-

per, 13,8×20,3 cm. Inköpt med medel från ”anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten” 1941 (”Jämligt Kungl. Brev 20 dec. 1940”). Upplaga okänd. Teckningen som är förebilden NMH 41/1953, blyerts på papper. Inköpt av Lisa Lönnroth 1953. Lisa samlar insekter som hon fäster upp med nålar och katalogiserar. Åsberg tecknar av dem. 1939 skapar Nationalmuseum ett ”register över svenska konstnärer.” Åsberg skriver för hand på den färdigtryckta blanketten under rubriken utställningar: ”Handteckningsuts. i akademien 1937, Paris Expo 1937, F.f.G.K:s utställning 1937, London: Nordisk Grafik 1938, Nutida Svensk Konst 1938. Grafik i Tjeckoslovakien 1938, Nordisk Grafik i Helsingfors 1939.” Med skickas ett fotografi av Åsbergs huvud för att klistras in i dokumentet. Matts scannar fotografiet på Nationalmuseums arkiv i början av juli 2010. När fotografiet visas för Lisa den 18 augusti samma år sätter hon ett finger mot den porträtterades panna och säger: ”jag minns hur det vara att stryka med min hand på den pannan och på den orakade hakan.”

20: *Gräs I*, 1939

Plåtens nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 400/1939, etsning på papper, 20,7×15,2 cm. Inköpt med medel från anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten 1939 (”Jämligt Kungl. Brev 1 dec. 1939”). Okänt antal signerade tryck samt 645 onummerade ex för Dalarnas konstförening till dess medlemmar som ”årets gåva 1946” (Martling). I Nationalmuseums arkiv finns ett brev från Lisa till Jungmarker. Det är daterat den 2 juli 1939: ”Kära Gunnar! Tack för ditt brev! Det hade varit roligt att komma, men den där jävla Ulla [Lisas syster Ulla Hybinette gift Nyman (1903–2003)] har gått och gift sig på Åland. Kaja [Lisas syster Karin Hybinette (1911–1998)] är inte heller här för vaktning av ungen, så vi får vackert stanna hemma. Men kan du inte krångla dig ifrån nån lördag-söndag så att ni kan komma hit bägge två istället? Stig skall till stan och trycka på tisdag och då söker han dig eller ringer. Nyrep. rum med två sängar. Bad. Husmanskost. Lakan medtages. Hj. Vålk. Högaaktningsfullt [-] nå fan allvarligt talat hemska välkomna!” signerat ”Stig och Lisa”.

21: *Flädermus*, 1939

Etsad kopparplåt med schellack på tryckytan, skyddsomslag i form av ett provtryck, 12,1×14,0 cm. På skyddsomslaget i blyerts ”Flädermus” och ”5”. Korresponderar mot blad NMG 401/1939, 11,2×13,6 cm. Inköpt med medel från anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten 1939. MOM/2007/214, etsning på papper, 11,8×13,8 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd. Lisa ägde en studentkäpp som Stig enligt Mimme använde för att ”slå ner” flädermusen med i ett grustag. Martling skriver i sin bok att det var ett ”kvastskäft” som användes och refererar till ett samtal med Lisa. Åsberg fäster upp flädermusen med nålar som Lisa använder för sin fjärlssamling.

22: *Stilleben med hattar*, 1939

Etsad kopparplåt med skyddspapper av ett provtryck, 14,6×17,5 cm. På omslaget skrivet i blyerts "Stilleben med hattar" och "11". Korresponderar mot blad NMG 402/1939, etsning på papper, 14,2×17,1 cm. Inköpt med medel från anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten 1939 ("Jämlikt Kungl. Brev 1 dec. 1939"). Upplaga okänd. Hattarna på bilden är Lisas. I Nationalmuseums arkiv finns ett brev från Åsberg till Jungmarker daterat "Bron, Hölö 14.10.1939": "För att gå rakt på sak: kan du låna mig 30 kr. Jag har så förbaskat med utgifter för stålning och Lundin [koppartryckare Lundin]. Jag försöker nämligen få färdigt 7 nya etsningar till höstsalongen. [utställningen är inte på Nationalmuseum, eventuellt på Konstakademien eller på Gummessons Konsthandel] [...] Jag kommer upp till museet för att tala med Roos om monteringen. Då hör jag av mig till dej. Hur är det med Grafisk Konst. Har ni förlorat medlemmar med anledning av allmänna läget."

23 A, B och C: *Porträttstudie*, 1940

Plåten A:s nuvarande position okänd, B, etsad kopparplåt, 15,0×13,8 cm. C, etsad kopparplåt som tillhör Moderna Museets plåtsamling, Plåt 1152, 16,7×12,4 cm. Korresponderar med NMG 19/1941, etsning på papper från plåt C, 16,6×12,3 cm. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). MOM/2007/206, etsning på papper från plåt A, 15×13,2 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga sammanlagt på alla tre plåtarna 5–10 ex. Noterat föreställer "Fru Lisa Åsberg". Plåt 1152 registreras den 28 augusti 1968 efter att ha hittats i det så kallade "främlingsskåpet" (ett skåp på Nationalmuseum för oidentifierade föremål). Teckningen som är förebilden NMH 40/1953, blyerts på papper. inköps av Lisa Lönnroth 1953. Åsberg med familj flyttar 1940 till Nyberga nära Hölö kyrka.

A4: *Lisa med cigarett*, ca 1939

Plåtens nuvarande position okänd. Upplaga ca 3 ex. Inte upptagen i Jungmarkers och Åsbergs verklista från 1947. Efter en svårbotad hosta slutar Lisa att röka i början av 1960-talet.

A5: *Landskap I*, 1940

Etsad kopparplåt som tillhör Moderna Museets plåtsamling, Plåt 1139, 12,6×17,8 cm. Donerad av "fru Mimme Åsberg-Larsson" (1935–) 1961. Korresponderar mot blad NMG 27/1953, etsning, blyerts och vitt på papper, 12,6×17,7 cm. Inköpt från Lisa Lönnroth 1953. Inte upptagen i Jungmarkers och Åsbergs verklista från 1947. Den 22 juni 2010 hittar Matts ett brev i Nationalmuseums arkiv från Mimme till Jungmarker. Daterat den 29 maj 1961: "På grund av skilsmässa ser jag mig tvingad att avyttra några plåtar som min far lämnat efter sig. Jag skulle vilja veta vad dom kan vara värda och om ni eventuellt kan hjälpa mig att sälja dom. [...] Det är inte roligt att behöva sälja dom men jag är sjuk och behöver pengar så det finns inget annat att göra." På brevet

har Jungmarker noterat "fyra plåtar". Ett nytt brev från Mimme i samma ärende från 28 augusti 1961 till Jungmarker: "Jag har ingen aning om vad de [plåtarna] kan vara värda och jag vill inte på några villkor sälja dem på egen hand. [...] Ser du min far någon gång? Jag har inte sett honom sen mamma skilde sig från honom. Det vore roligt att veta var han är och hur han har det. Jag har försökt att få kontakt med honom men han är visst inte intresserad tror jag. Det vore roligt att lära känna honom för mamma påstår att vi är lika. Inte utanpå men inuti." Jungmarker svarar med vändande post vars kopia arkiveras: "Vi är villiga att inköpa alla fyra plåtarna till museet för 800 kr. Men 1 à 2 plåtar skulle möjligen vara något att förvärva för Föreningen för Grafisk Konst (där jag är sekreterare). [...] Jag ringde pappa Stig och kontrollerade, att ingen av de två plåtarna [eventuellt *Landskap I* och *Landskap III*] det gäller var tidigare tryckt mer än i något enstaka provtryck, att han inget hade emot att de nu utsläpptes av oss (om de går att trycka) samt att han vore villig att signera. Givetvis ville han att ni båda skulle dela honoraret i så fall. – Även han var i stort behov av pengar!"

A6: *Landskap II*, 1940

Plåtens nuvarande position okänd. Upplaga okänd. Inte upptagen i Jungmarkers och Åsbergs verklista från 1947.

A7: *Landskap III*, 1940

Etsad kopparplåt som tillhör Moderna Museets plåtsamling, Plåt 1140, 12,0×14,9 cm. Donerad av "fru Mimme Åsberg-Larsson" 1961. Den 29 november 1961 skriver Jungmarker efter att undersökt de två plåtar som FfGK vill trycka från. "Kära Mimme! Tyvärr gick det inta att trycka ens enstaka goda exemplar än mindre en upplaga på 320 ex av de två plåtar vi hoppats på. [...] Vi är, som tidigare nämnt, dock villiga att inlösa även dessa två plåtar för sammanlagt 400 kr, till museets plåtsamling. Sänd en räkning. Blankett bifogas. Hur står det till med Dig nu? Hoppas situationen reder upp sig till det bästa. Många Hälsningar från Din tillgivne Gunnar" Mimme svarar på Jungmarkers brev "Det blev en god hjälp i alla fall. Jag fick en son för en månad sen och Gudarna skall veta att detta kom välkommet. Jag skall till att förlova mig med en man. Han är dubbelt så gammal som jag så jag hoppas att han också är dubbelt så stadig. Går det bra så går det kollosalt bra men om det blir fel på något sätt så kommer det att gå käpprätt åt helsike. Näja den tiden den sorgen. Tack för god hjälp. Tillgivna Mimme". (Nationalmuseums arkiv).

24: *Törnskatans offer*, 1940–41

Förstälad etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 17,7×25,2 cm. På omslaget titeln i blyerts. Korresponderar mot blad NMG 20/1941, provtryck etsning på papper, 17,4×24,8 cm. Daterad till 1940. Inköpt med medel från "anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten" 1941 ("Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940"). NMGZ 5/1958, etsning på papper, 16,6×23,9 cm, daterad till 1941. Inköpt från konstnären

1958. MOM/2007/223, 17,4×24,8 cm och MOM/2007/224, 17,4×24,7 cm. Donerade av Ann-Charlotte Reilly 2007. Numrerad upplaga ca 30 och ett okänt antal onumrerade. I Ingvar Holms (1923–) (*Harry Martinson. Myter, målningar, motiv*, 1960) beskrivs en diskussion mellan Åsberg och Martinson. Mimme är sex år då och kommer idag fortfarande ihåg de animerade samtalen. De rörde synen på naturen, landskapet och konstens uppgift i den krigssituation som råder. Martinson ”slår vakt om sagan, suset, stämningen” som en motbild till tidens ondska. Åsberg hävdar: ”Låt oss vara uppmärksamma på grymheten, var den än uppträder, låt oss lära oss att tolka tecknen.” Enligt Holm är *Törnskatans offer* en replik mot Martinsons inställning – ”ett stycke tidspolemik förlagd till ett hagtornssnår.” Asklund skriver i sin bok om Åsberg från 1953: ”Jag såg bladet i provtryck samma år och kunde inte undgå att i detta på en gång makabra och sublima motiv se återspeglning av andra världskrigets händelser med de härtagna och ockuperade länderna symboliserade av insekternas och den fastnaglade grodans kropp.”

25: *Stilleben med fågelben och insekter*, 1940–41

Plåtens nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 21/1941, provtryck etsning, 22,1×17,4 cm. Inköpt med medel från ”anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten” 1941 (”Jämlikt Kungl. Brev 20 dec. 1940”). NMG 42/1943 Etsning och torrnålsgravyr, 21,9×17,1 cm. Donerad av Föreningen för Grafisk Konst 1943. Upplaga okänt antal provtryck samt ca 300 ex för FfGK till årsportfölj 1942. Martling beskriver ett tecknat bitningsschema (tider för syrabad) som han sett hos Lisa. Matts hämtar det hos Mimme sommaren 2010 och hänger det sin ateljé i par med ett signerat onumrerat blad ur upplagan.

26: *Gräs II*, 1941

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 17,5×10,4 cm. Korresponderar mot blad MOM/207/197, etsning på papper, 17,3×10 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga 30 stycken samt ett antal onumrerade blad. Åsberg skriver (FIB 1949): ”Vid läsandet av Swedenborgs *Drömbok* kommer jag på en anteckning: ’Drömde om Sverige och dess vita sky’. Tyvärr är jag tvungen att citera fullständigt ur minnet. Denna rad bar jag på tills jag fick se bilden av gräs och växter stå i silhuett mot en blek försommarhimmel, då visste jag vad jag ville göra.”

27: *Höstlandskap*, 1941

Förstålad etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 15×20,7 cm. På baksidan på skyddsomslaget ”vitt papper Höstlandskap” i blyerts. Korresponderar med MOM/2007/201, etsning på papper, 8,6×12,2 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd. ”Motiv från Hölö” (Martling). Under några månader sommaren 1941 bor Martinsson hos Åsbergs i Hölö.

28: *Stilleben med handskar*, 1941

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 13,8 × 20,7 cm. Text på skyddspapper "fjäril o handskar" i blyerts. Korresponderar mot MOM/2007/199, etsning på papper, 13,5 × 20 cm. Upplaga okänd. De föreställer Lisas trädgårdshandskar och fjärilen kommer från hennes insektsamling. Matts får ett signerat onummerat blad av Kaja i början av 1980-talet.

29: *Mot havet*, 1942

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 20,1 × 15,9 cm. På omslag i blyerts "Mot havet" två gånger, "1942", "20 ex" överstryket samt "7e" i röd bläckpenna". Korresponderar mot blad NMG 157/1958, 19,1 × 15,1 cm. Inköpt från konstnären 1958. Numrerad upplaga ca 30 samt ett okänt antal osignerade. "Bilderna är en spegelvänd variant av försättsplanschen till Gunnar Ekelöfs *Färjesång* 1941." (Martling).

A8: *Skördefält*, 1942

Plåtens nuvarande position är okänd. Korresponderar mot blad NMG 336/1956, etsning, 16,6 × 32,2 cm. Inköpt från "professorkan Lisa Lönnroth" 1956. Enstaka provtryck. Inte upptagen i Jungmarkers och Åsbergs verklista från 1947. Teckningen som är förebilden NMH 131/1956, blyerts på papper. Inköpt av Lisa Lönnroth 1956. Sommaren 1942 gör Martinson och Åsberg en gemensam cykeltur i Blekinge med bevekelsegrunden att göra en bok tillsammans.

30: *Vårgrönska*, 1942

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 12,7 × 17,4 cm. På skyddsomslaget text i blyerts "Vårgrönska", "5 ex" och "7 e" med röd bläckpenna. Korresponderar mot blad NMG 336/1956, etsning på papper, 12,4 × 17 cm. Inköpt från "professorkan Lisa Lönnroth, Storgatan 4, Göteborg" 1956. MOM/2007/216, 12,4 × 16,3 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga ca 30 numrerade samt ett antal osignerade. Motivet är från Hölö. Jungmarker skriver ett brev som finns i Nationalmuseums arkiv till Lisa: "15.6.1956 [...] Kära Lisa. Ni har väl undrat över min långa tystnad, men först nu har jag lyckats pressa fram så pass mycket pengar, att vi kan köpa Mimes [Mimmes] tre blad. [...] Och för att inte ytterligare fördröja saken har jag låtit köpet inregistreras på nämndsammankomst här såsom avgjort, fast jag inte kunde nå Dig tidigare och få Ditt medgivande. [...] Trevlig sommar! Hälsa Din make och Mime [Mimme]. Barbro o. ungarna hälsar er. Tillgivne Gunnar" Nationalmuseum registrerar köpet den 15 maj 1956, tre veckor efter Matts födelse. Matts får ett osignerat blad av Mimme 1972. Mimme skriver på bladets vänstra sida "Etsning av Stig Åsberg 1943".

31: *Lavar med makaonfjäril*, 1943

Etsad kopparplåt med ett lager av schellack på dess yta, skyddsomslag i form av ett provtryck, 17,8×8,8 cm. På skyddsomslaget i blyerts "Lavar". Korresponderar mot MOM/2007/200, etsning på papper, 17,6×20,2 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Numrerad upplaga om 30 ex. Lisas fjärilsamling lämnas till Mimme, Matts minns den från sin barndom. Den förstörs av ålder och slängs i mitten av 1960-talet.

Ag: *Myren*, 1943

Plåtens nuvarande position okänd. Inte upptagen i Jungmarkers och Åsbergs verklista från 1947 men i Askunds bok från 1953 finns bladet noterat. Upplaga okänd. I Martlings bok representeras verket av en skiss.

32: *Tångkrabbor*, 1943

Etsad kopparplåt med tornålsgravyr, skyddsomslag i form av ett provtryck, 17×14,2 cm. I blyerts på omslaget i blyerts "Krabbor" och "7 e" i röd bläckpenna. Korresponderar mot blad NMG 28/1953, etsning och torrgravyr på papper, 16,6×13,4 cm. Inköpt från Lisa Lönnroth 1953. NMG 158/1958, etsning på papper, 16,3×13,4 cm. Inköpt från konstnären 1958. MOM/2007/217, etsning på papper, 16×13,4 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd. Sommaren 1943 hyr Åsberg med familj ett rum i Mollösund och det är då verket kommer till.

33: *Sommarfanfar*, 1943

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 20,4×14,2 cm. Korresponderar mot NMG 205/1943, etsning på papper, 22×15,7 cm. Inköpt från anvisade medel till inlösen av svenska konstnärers arbeten, 1943. MOM/2007/218, 19,6×13,6 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd.

34: *Nattgammal is*, 1944

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 15,4×19,9 cm. På omslag titeln i blyerts och "5 e" i röd bläckpenna. Korresponderar mot blad NMG 364/1944, etsning på papper, 15,1×19,8 cm. Inköpt 1944 från Åsbergs första soloutställning på Färg och Form, Stockholm. MOM/2007/219, 15,2×19,4 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. "Motiv från saltsjön, Hölö". Upplaga okänd. Åsberg träffar Margot Berggren (1916–2000) 1944 under sin beredskapstjänst på Gotland. Lisa föder en son på Trosa lasarett som de döper till Sven. Familjen flyttar från Hölö till Bokbindarvägen 53 i Midsommarkransen.

35: *Död ört*, 1944

Plåtens nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 140/1948, etsning på papper, 18,4×11,8 cm. Inköpt med medel från anslaget till inlösen av svenska konstnärers arbeten, 1948. Upplaga 110 numrerade ex "Distribuerad genom försäljnings-

organisationen Grafik och Skulptur 1948.” (Marting). Spädbarnet Sven har eksem och vårdas på södersjukhuset. Åsberg lämnar Lisa i oktober för att flytta ihop med Margot. Mimme berättar för Matts den 18 juli 2010 att hon minns att hon den dagen står på en balkong och ser Åsberg stiga in i en taxi med en resväska. Hon är nio år och inser inte att han lämnar för att aldrig återvända. Kvar i ett skåp i hallen finns grafik, teckningar, och negativ. Efter uppbrottet flyttar Mimme till Kaja i Vallentuna och Lisa börjar arbeta på Svenskt Tenn. I november lämnas Sven, nu kallad Thomas, med hjälp av Lis Asklund (1913–2006), bort till sin kommande adoptivmamma sjuksköterskan Elsa Hagblom (1900–96). Lisa återsåg Thomas Hagblom (1944–) på sin 92årsdag den 6 april 2005. Mimme återser Åsberg en sista gång, hon tror att det är sent 1944. Mimme presenteras för Margot och hon har med sig en docka som hon leker med på golvet i Åsbergs nya hem. Det är först något år senare som Mimme inser att Åsberg och Lisa är skilda.

36: *Fiskaren*, 1946

Förstålad etsad kopparplåt med skellack på tryckytan, skyddsomslag i form av ett provtryck, 10,9×8,3 cm. Korresponderar med MOM/2007/207, etsning på papper, 10,6×7,8 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga 300 ex. ”Plåten ingår som försättsplansch i bibliofilupplagen [...] av Waltons & Cottons bok *Den fulländade fiskaren 1946*.” (Martling). Lis Asklund presenterar Lisa för professor Erik Lönnroth (1910–2002). Lars Lönnroth (1935–), Eriks äldsta son skriver i sin biografi från 2010: ”Lisa var sedan lång tid tillbaka en nära vän till min moster Lis Asklund, den sedermera folkkära socialrådgivaren, som hade sammanfört henne med pappa i sitt hem på Söder någon gång i mitten av 40-talet. Där hade de två förälskat sig i varandra och slutligen blivit ett par bakom mammas rygg med mosters välsignelse och medverkan.” Åsberg skriver vid mitten av 1940-talet en liten text om sitt konstnärskap: ”När jag nu åter bosatt i Stockholm sitter och skriver detta skulle jag vilja framhålla som de för mig mest betydelsefulla upplevelserna: bildminnena från Kirgisstappen (oändlighetsperspektivet), finskt insjölandskap samt Sörmland och havet.”

37: *Skärgård*, 1947

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 19,8×9,6 cm. Korresponderar mot MOM/2007/202, etsning på papper, 19,2×9,2 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Åsberg gifter sig med Margot den 2 december 1947. Henry David Thoreaus *Skogsliv i Walden* ges ut med Åsberg som illustratör. Den 18 juli 2010 berättar Mimme för Matts att hon minns att hon och Lisa åker till Nationalmuseum för att sälja några av Åsbergs teckningar till Kung Gustaf VI Adolf. Speciellt kommer Mimme ihåg ett självporträtt i blyerts av Åsberg. Det är Jungmarker som agerar mellanhand och Mimme tror sig veta att Carl-Fredrik Palmstierna (1903–1993) är närvarande. Pengarna från försäljningen finansierar Mimmes första år som elev på internatet Viggbyholmskolan 1947. Året efter gifter sig Lisa med Erik Lönnroth och flyttar till Uppsala.

40: *Skärgårdsbild*, 1950

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 687/1952, 19,8×15,7 cm. Donerad av FIB:s Konstklubb 1952. Enstaka tryck innan förstälning, upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:38). Sedan 1949 bor Åsberg och Margot i en ateljélägenhet på Finnbergsvägen 52 i Nacka. Samma år producerar Åsberg två färglitografier för FIB:s Konstklubb. De har nummer 38 och 39 i Martlings verkförteckning över Åsbergs grafik.

41: *Fjärilslek*, 1952

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot NMG 108/1954, etsning på papper, 24,5×17,3 cm. Inköpt från "Konst-AB Färg och Form, Sthlm" 1954. Enstaka tryck innan förstälning, upplaga 2 état samt 310 numrerade för FIB:s Konstklubb (FIB:85)

42: *I havsbandet*, 1953

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot NMG 318/1954. Donerad av FIB:s Konstklubb 1954. Upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:107), enstaka tryck innan förstälning. NMG 109/1954, 24,6×19,8 cm. Inköpt från "Konst-AB Färg och Form, Sthlm", 1954. Åsberg får FIB:s konstklubbs stora stipendium 1953. Lisa säljer fyra etsningar och nio teckningar till Nationalmuseum för sammanlagt 1475 kr. Margot föder dottern Ann-Charlotte på Nacka sjukhus 1953. Åsberg sover själv på en bäddsoffa i ateljédelen av lägenheten, Margot och Ann-Charlotte i sovrummet. En ateljé hyrs på Finnbergsvägen 50 och Åsberg sover i den ibland. Året efter anländer ett brev underskrivet den 26 april 1954, "Kongl. Akademien för de Fria Konsterna kallar medelst detta Bref Konstnären Stig Åsberg med de rättigheter och skyldigheter Kongl. Maj:ts Akademien Nådigast gifne Statuter och Privilegier föreskrifva." Åsberg utses som ledamot i Konstakademien. Senare till "klubbmästare". Som sådan ansvarar Åsberg för akademiens fester och middagar.

43: *Malinga*, 1953

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 110/1954, 20,5×19,3 cm. Inköpt från "Konst-AB Färg och Form, Sthlm" 1954. Upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:141), enstaka tryck innan förstälning. Bladet är en modifikation efter teckningen för omslaget till Artur Lundqvists bok *Malinga*, 1952 (Martling). Daterad 1954 i Nationalmuseumns nämndeprotokoll. 1974 får Matts *Malinga*, 147/310, av en vän från Lidköpings FNL-grupp efter att han berättat att etsningen, som hängde hemma hos hennes mor var gjort av hans morfar.

44: *Kustlandskap*, 1955

Plåtens nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 152/1959, etsning på papper, 15,5×9,4 cm. Donerad av Föreningen Nationalmusei Vänner 1959. 1955 får Åsberg Prins Eugen-medaljen. Mimme träffar Olle Leiderstam (1923–2006) och de blir ett par.

45: *Höstnatt*, 1955

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 408/1955, etsning på papper, 22,6×15,1 cm. Donerad av FIB:s Konstklubb 1955. Upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:169), enstaka tryck innan förstålning.

46: *Natt vid havet*, 1955

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 409/1955, etsning på papper, 25,6×17,4 cm. Donerad av FIB:s Konstklubb 1955. Upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:188), enstaka tryck innan förstålning.

47: *Försommar*, 1956

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 421/1957, etsning på papper, 19,6×9,8 cm. Donerad av FIB:s Konstklubb 1957. Upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:216), enstaka tryck innan förstålning. Mimme och Olle gifter sig och den 22 april 1956 föds sonen Matts på barnbördshuset i Göteborg.

48: *Vinteroffer*, 1956

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 422/1957, etsning på papper, 13,4×19,6 cm. Donerad av FIB:s Konstklubb 1957. Upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:225), enstaka tryck innan förstålning.

49: *Kvinna med fåglar*, 1957

Förstålad etsad kopparplåt, 21,4×14,5 cm. Korresponderar mot MOM/2007/203, etsning på papper, 21,1×14,3 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd.

50: *Grekiskt landskap*, 1957

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 423/1957, etsning på papper, 23,6×15,4 cm. Donerad av FIB:s Konstklubb 1957. Upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:263), enstaka tryck innan förstålning.

51: *Karlavagnen*, 1957

Plåten köptes av FIB:s Konstklubb och dess nuvarande position okänd. Korresponderar mot blad NMG 285/1964, etsning på papper, 27,4 × 16,8 cm. Donerad av FIB:s Konstklubb 1957. Upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:272), enstaka tryck innan förstålning.

52: *Atomålder*, 1958

Förstälad etsad kopparplåt, 14,2 × 23,9 cm. Korresponderar mot blad NMG 81/1959, etsning på papper, 13,7 × 23,7 cm. Donerad av FfGK 1959. MOM/2007/220, etsning på papper, 13,8 × 23,7 cm och MOM/2007/221, 13,9 × 23,9 cm, daterade 1959. Donerade av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga 320 onummerade ex. "Plåten inköpt av Föreningen Grafisk Konst, årsportfölj 1959." (Martling). Mimme och Olle skiljer sig och Matts flyttar med Olle till hans mor, Ester Leiderstam (1894–1969), i Grödinge. Mimme gifter sig med Lars Gillis Larsson (1929–). Åsberg skriver, i ett brev som Ann-Charlotte har i sin ägo, till sin far Theodor Åsberg (1881–1966) nyårsafton 1958. "För övrigt är jag igång med tecknande av frimärken igen. Werner von Heidenstam är redan klar och Anders Zorn och Gustaf Fröding kommer jag göra arbeten till under året. Möjligen tillkommer Hjalmar Branting om inte socialdemokraterna anse sig vilja ha en partitrogen konstnär till arbetet. Vad Mimmi [Mimme] angår vill jag tillägga att jag inte har kontakt med henne."

53: *Havsvik*, 1959

Förstälad etsad kopparplåt, 24,8 × 18,1. Korresponderar mot blad NMG 81/1960, etsning på papper, 24,4 × 18 cm. Donerad av FfGK 1964. MOM/2007/226, 24,1 × 17,9 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. "Plåten inköpt av Föreningen Grafisk Konst, årsportfölj 1960." (Martling). Upplaga 320 onummerade ex samt 10 numrerade som sannolikt är tryckta innan plåten förstälades. Mimmes son Niklas föds och hon skiljer sig från Larsson. Olle och Matts flyttar till Mimme och Niklas i torpet Hagalund, Kinna.

54: *Fjäril med orkidé*, 1959

Etsad kopparplåt, skyddsomslag i form av ett provtryck, 25,1 × 18,2 cm. Upplaga okänd. Åsberg fyller 50 år 22 oktober och med anledning därav blir han intervjuad i DN och Svenska Dagbladet.

55: *Heroisk idyll*, 1960

Förstälad etsad kopparplåt, 25,1 × 18,1 cm. Korresponderar mot blad NMG 338/1964, etsning på papper, 24,6 × 17,2 cm. Donerad av FIB:s konstklubb 1964. MMO/2001/225, 24,8 × 17,7 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga 2 état samt 310 numrerade (FIB:330), enstaka tryck innan förstålning. Olle flyttar. Mimmes son Niklas adopteras bort och Matts flyttar till sin farmor Ester i Grödinge. Åsbergs ateljé har utsikt över Finnboda varv, över Stockholms inlopp och mot Gamla Stan. Den ligger vägg i vägg med en likadan lokal som Sven X-et Erixson (1899–1970) använder som

sitt lager. Den 13 maj 2010 skickar Ann-Charlotte e-post till Matts från sitt hem i Fort Lauderdale, Florida: ”Jag kan skicka dig en ritning av ateljén från mitt minne. Jag har ett väldigt bra bildminne och kommer precis ihåg hur möblerna stod, färger och textiler, till och med vad som fanns i de två skåpen som stod där. I ett blått smalt skåp med tre hyllor hittade jag, under en stor låda pastellkritor som jag fick rita med, ett brev från Mimmi. Det var första gången jag fick veta att jag hade en syster. Det du, satt fart på Margot!! Jag var nog i 8-årsåldern då.” Den 14 maj anländer ritningen över ateljén till Matts som en bilaga i ett e-brev.

56: *Coleridge in memoriam*, 1963

Etsad kopparplåt, 25,1 × 19,1 cm. Upplaga 30 nummerade ex. Åsberg söker tjänsten som professor i grafik på Konstakademien (idag Kungliga Konsthögskolan) men får inte posten. Åsberg ges den kungliga medaljen ”Riddare av Vasaorden”. Samma år kommer Asklunds bok *Livsdyrkarna*, om ”de litterära torpens tid”, ett minne ifrån en sommarkväll hos Åsberg och Lisa i Hölö: ”Bengt [Gunnar Ekelöf] lutade sig fram, såg bevakande på henne och sade: – Sjung Bellman! Hon skrattade till, lutade sig bakåt, strök undan det långa, blonda håret, kisade mot honom med sina små, sneda ögon, lutade över den rankiga trädgårdsstolen så att hennes stora mage tydligt syntes under klänningen. Jag väcker ungen, skrattade hon. Men efter en stund sjöng hon [...] Sven [Stig] kisade under kepsskärmens skugga mot henne och det kom ett fint, vekt leende vid hans läppar, som hela tiden dröjde kvar under hennes sång. [...] Lotten [Lisa] sjöng: Liksom en herdinna, högtidsklädd”. (... och svalan flög långt in i saln). 1960–61 träffar Mimmi Sven Hugo Palmqvist (1908–1994) och föder sin tredje son Sven Hugo sommaren 1961. Hon gifter sig med Palmqvist 1962 och hennes fjärde son Stig föds 1963. Samma år flyttar Matts med sin far till Göteborg och sedan till sommaren tillbaka till Mimmi som bor med Palmqvist på Storeli, Örby, Kinna. Till julen flyttar Matts tillbaka till farmor i Grödinge. Året efter adopteras Sven Hugo och Stig bort. Åsberg ställer ut på Färg och Form för andra gången. Han tycker mycket illa om att delta på sina egna vernissager och undviker dem konsekvent. Ann-Charlotte minns att han den här gången känner sig tvungen eftersom Kungen annonserat sitt besök. Han gömmer sig på kontoret fram tills Kungen med följe gör sin entré. Harry Martinsson skriver förordet till katalogen: ”Han frågar alltid naturen om något, i synnerhet om dess grymhet, dess oändliga likgiltighet om kryp och gräs, dess enormt varierade hyckleri (som i naturen har formen av tusen instinktmönster där utelämnad värnlöshet och stigande dödslist blandas).” Ett citat utan hänvisning finns tryckt i den ovan nämnda katalogen, precis ovanför verkförteckningen: ”between an open window and a dead body on a summer’s day”. Eventuellt kommer citatet från Virginia Woolf (*The Common Reader*, Second Series) som här felciterar Thomas De Quincey (1785–1859): ”De Quincey wishes us to receive; the golden fullness of life; the pomps of the heaven above; the glory of the flowers below, as he stands ’between an open window and a dead body on a summer’s [SIC ”summer”] day’.”

A11: *Capri II*, ca 1965

Etsad kopparplåt, 25 × 18 cm. Korresponderar mot MOM/2007/208, etsning på papper, förhöjd med blyerts, 24,6 × 17,6 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga okänd. Bladets titel tyder på att den fick titeln efter *Capri* från 1968. Matts bor hos sin farmor igen och flyttar i augusti till Olle i Lidköping. På ritningen över Åsbergs ateljé som Ann-Charlotte har gjort och skickat till Matts ser man att sängen är placerad till vänster innanför dörren. På ett nattduksbord står en radio. Till höger om dörren finns en bokhylla i bordshöjd med en telefon på. Bredvid står en fätölj. Ett arbetsbord med en hög ”barstol” är placerat vid ett av fönstren. Ett par skåp finns också i ateljén samt en skärm som döljer lagret av syror som används för att bita kopparplåtarna.

57: *Sommarkväll*, 1966

Plåten finns hos Thomas Hagblom, Ingarö, etsad kopparplåt, 24,6 × 17,6 cm, gåva från Ann-Charlotte. Upplaga okänd. Matts flyttar som fosterbarn till Märta (1943-) och Lars Erik Fridén (1937-2001) i Gillstad, Lidköping. Den 10 november 1967 skriver Åsberg ett brev som skickas express till Jungmarker på Nationalmuseum. Med som bilaga finns en fotografisk förlaga av hans förslag till frimärke som föreställer Kung Gustaf VI Adolf. Åsberg upprörs över att märket inte planeras komma ut i B-valör. Han har inte fått betalt och anar att Kungen inte kan påverka beslutet eftersom det bestäms av ”ett statligt verk, som har en socialdemokrat som chef.” Brevet signeras med ”Vännen Stig” och avslutas med ”Ps. Valören 50 är fel, och är helvete för stor, men när jag ritade märket var det än inte bestämt vilka valörer märket skulle ha. Om du hinner så vore jag tacksam för om du slog en signal och talade om att brevet kommit fram. Det kan ha sina risker att skicka iväg sådana här fotografier. Ds.”

58: *Capri*, 1966

Etsad kopparplåt, 25,1 × 16,8 cm. Korresponderar med MOM/2007/203, etsning på papper, förhöjd med blyerts, 24,8 × 16,6 cm. Donerad av Ann-Charlotte Reilly 2007. Upplaga 30 numrerade ex. Bladet är gjort efter ett fotografi taget av Margot och är tillsammans med *Sommarkväll* Åsbergs sista grafiska verk (Martling). Den 1 juni 1968 år tilldelas Åsberg ”statlig konstnärbelöning” (konstnärslön). Den 28 juli 1968 dör Åsberg av en överdos av sömnmedel i sin ateljé på Finnbergsvägen 50. Vid begravningen den 8 augusti håller ”Preses i Kungliga Akademien För De Fria Konsterna” professor Paul Hedqvist (1895-1977) tal: ”Vi böja nu våra huvuden i varm uppskattning och tacksamhet för hans insatser och arbete inom akademien. Vi böja våra huvuden även inför hans konstnärskap, som för visso kommer att överleva den tid inom vilken den föddes och utvecklades. Och sist men inte minst tacka vi honom för hans tillgivenhet och vänskap särskilt mot dem, med vilka han kände sig befryndad. I erinran härom lägger vi vid hans grift den akademiska lager, han så väl förtjänat.”

Åsbergs tre barn Mimme, Thomas och Ann-Charlotte träffar varandra för första gången i samband med bouppteckningen. Den 20 september samma år skickas ett brev från A. G Lundins koppartryckeri till Margot. ”Under en följd av år har undertecknad ombesörjt tryckningen av Konstnär Stig Åsbergs etsningar. Jag har också på Konstnärens begäran haft de etsade plåtarna i mitt försvar. I samband med Konstnärens död, överlämnade[s] plåtarna (21 st) till fru Margot Åsberg, har jag på hennes begäran gjort en tryckeriteknisk granskning av plåtarna. Jag har därvid konstaterat att samtliga plåtar visar tecken på förslitning. Därest Konstnär Stig Åsbergs höga fodringar på kvalitet skall vidmakthållas, kan tillfredställande tryck ej tagas på 14 stycken plåtar. En upplaga på 8–10 exemplar [kan] göras på 7 stycken plåtar. Högaktningsfullt A. Lindblom”. Åsbergs goda vän sedan sent 1920-tal, konstnären Edvin Öhrström (1906–1994), håller ett tal till Åsbergs minne på konstakademiens möte 30 september 1968. Ett citat som rör Hölötiden: ”Efter de svåra, oroliga, världsfrånvarande åren slog naturen över honom. Han upplevde den oerhört starkt, nästan som en dröm.”

1972 återser Matts Mimme efter nio år och hon introducerar honom för Åsbergs arbeten. 1977 flyttar Matts till Stockholm för att börja sin konstutbildning. Under perioden 1978–1995 arbetade Matts periodvis deltid på posten i Stockholm, först vid ”Stockholm 1” sedan vid ”Stockholm Klara”. En av hans arbetsledare var Thomas Hagblom. Då visste de ingenting om varandras bakgrund. I samband med att Göran Marlings bok publicerades 2003 visar Grafikens Hus en utställning av Åsbergs arbeten. Matts reser till vernissagen med Mimme. När Matts och Thomas får syn på varandra frågade de båda – ”vad gör du här?”. Så uppdagas det att Åsbergs barnbarn Matts, hans syster Gunnel Gustafsson (1919–), sonen Thomas och döttrarna Mimme och Ann-Charlotte alla var där för Åsbergs skull – de dricker kaffe och betraktar hans landskap tillsammans.

Den 16 mars 2007 besöker Ann-Charlotte och Matts Moderna Museet för att överlämna trettiofem kopparplåtar och trettio grafiska blad av Åsberg. Ann-Charlotte erbjuder museet en donation och Matts har förmedlat kontakten. Den 22 maj 2007 beslutar museet att ta emot de grafiska bladen men inte plåtarna (MM beslutsprotokoll Nr4/2007). De återlämnas och deponeras i Matts ateljé. På Moderna Museet, Stockholm (*Moderna utställningen 2010*) visar Matts Åsbergs plåtar som en del av sitt verk *Och svalan flög långt in i salen*, 2010.